

ОГЛЯД ВИМОГ ДО ПРИЛАДОВИХ СИСТЕМ ПОЖЕЖНО-ТЕХНІЧНОГО ОСНАЩЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ СКЛАДІВ

В Україні на сьогодні існують чинні нормативи щодо порядку організації та забезпечення пожежної безпеки в Міністерстві оборони України і Збройних Силах України. Норми встановлені відповідно до Відповідно до Кодексу цивільного захисту України, Типового положення про відомчу пожежну охорону, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 січня 2014 року № 5, Типового положення про службу пожежної безпеки, затвердженого наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 29 вересня 2003 року № 369, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 грудня 2003 року за № 1121/8442, з метою визначення завдань, обов'язків, прав та забезпечення служб пожежної безпеки і пожежно-рятувальних підрозділів у Міністерстві оборони України і Збройних Силах України, а також в Міністерстві оборони України і Збройних Силах України.

Чинні нормативи містять конкретні вимоги до приладових систем пожежно-технічного оснащення військових складів

- протипожежної техніки, пожежно-технічного оснащення та вогнегасних засобів, які знаходяться на постачанні Міністерства оборони України і Збройних Сил України;
- первинних засобів пожежогасіння для будівель і споруд військових частин (на які не розповсюджуються загальнодержавні норми);
- майна для особового складу пожежно-рятувальних підрозділів військових частин;

Якщо розглядати застосування автоматики у системах пожежогасіння, то зазначені нормативи передбачають використання таких приладових систем:

- Мотопомпи пожежні (система автоматики насосного обладнання)
- Батареї ручного й автоматичного пожежогасіння
- Генератори піни, пінозмішувачі (якщо розглядати їх як автоматично-приводні та контрольовані системою автоматики)
- Гідроелеватори, колонки пожежні (якщо вони керовані та контрольовані системою автоматики)
- Зарядні станції вогнегасників всіх типів (якщо процес зарядки здійснюється автоматично)
- Рукави пожежні (якщо система автоматики контролюватиме їх стан та правильність роботи безпосередньо у процесі роботи)
- Апарати на стисненому повітрі (системи контролю робочого стану)
- Електричні ліхтарі індивідуальні та групові (наприклад система автоматичного контролю за зарядом акумулятора)
- Радіостанції (як елемент передачі сигналів у розподіленій системі автоматики)
- Пристрій для заряджання балонів апаратів захисту органів дихання і зору (системи зарядження у автоматичному режимі)
- Зарядний пристрій для заряджання акумуляторних батарей радіостанцій (системи зарядження у автоматичному режимі)
- Потрібно зазначити, що структура об'єктів зберігання зброї та військових об'єктів зокрема досить складна: 1) сховища боєприпасів, вибухових речовин і порохів, матеріальних частин ракетного, артилерійського і мінометного озброєння, стрілецької зброї і боєприпасів, приладів озброєння, 2) Майданчики відкритого зберігання боєприпасів, озброєння, пального, пиломатеріалів, ліса, тари 3) Знаряджувальні цехи (майстерні) і лабораторії із застосуванням порохів і вибухових речовин, 4) Відкриті стоянки літаків, вертольотів, бронетанкової техніки, 8) Зали передавачів, радіостанцій, тощо.

Складність, розгалуженість, просторова розподіленість структури об'єктів зберігання зброї визначає необхідність побудови розгалуженої (розподіленої) централізованої системи автоматики, що складається з ділянок, що у змозі виконувати завдання протипожежного захисту децентралізовано. Тобто пропонується централізувати функції моніторингу, примусового запуску алгоритмів дій у разі пожежі, а також централізувати функції перевірки, діагностики стану та планування заходів підтримки обладнання у робочому стані. Водночас, у разі виявлення пожежі або загрози пожежі, окремі ділянки мають виконувати дії з локалізації та ліквідації осередків пожежі самостійно не чекаючи команди центральної станції.